

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Co/606/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1111244700
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Murgaš
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:1111244700.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Murgaša a členov senátu JUDr. Dariny Kuchtovej a JUDr. Branislava Krála, v právnej veci žalobkyne: B. V., C. A. V.. Č.. X/XX, U., zast. Advokátskou kanceláriou FUTEJ & Partners, s. r. o., Radlinského ul. č. 2, Bratislava, proti žalovanej: Slovenská republika, zast. H. C. K., V.. P. E. Č.. X, C., o zaplatenie 1.505,68 eur s prísl., na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I z 12. marca 2014, č. k. 10C/198/2011-621, pomerom hlasov 3 : 0, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok súdu prvého stupňa sa v napadnutom výroku p o t v r d z u j e.

Žalovanej sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa proti žalovanej domáhala zaplatenia sumy 1.505,68 eur z titulu náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom žalovanej pri vykonávaní bankového dohľadu nad činnosťou PODIELOVÉHO DRUŽSTVA SLOVENSKEJ INVESTÍCIE (ďalej len „Družstvo“) a obchodníka s cennými papiermi (ďalej len „obchodník s CP“). Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zamietol aj návrh žalobkyne na začatie prejudiciálneho konania pred Súdny dvorom Európskej únie podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Žalovanej súd prvého stupňa nepriznal náhradu trov konania.

Súd prvého stupňa vykonaným dokazovaním zistil, že žalobkyňa sa stala členom PDSI. Družstvo žalobkyne vydalo písomnú informáciu o stave členského podielu, ktorý ku dňu 31. 3. 2010 bol v sume 1505,68 eur. Družstvo žalobkyne vystavilo zmenku na vyplatenie sumy 1505,68 eur, tieto finančné prostriedky jej však nevyplatilo. Žalobkyne bolo pri vstupovaní do družstva povedané, že nad činnosťou družstva vykonáva dohľad H., a vzhľadom na to sa rozhodla investovať finančné prostriedky do družstva. Výšku uplatnenej škody odvodzuje od skutočnosti, že na základe prihlášky do družstva sa stala členom PDSI a zaplatila družstvu členský vklad, ktoré pri vystúpení z družstva vydalo žalobkyne potvrdenie o práve žalobkyne na vyplatenie vyrovnávacieho podielu, ako aj zmenky. Žalobkyňa si prihlásila pohľadávku v konkurze, ktorý bol na družstvo vyhlásený uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 11. 4. 2011. Pohľadávku žalobkyne správca konkurznej podstaty poprel a žalobkyňa podala incidenčnú žalobu, pričom konanie v tejto veci nie doposiaľ ukončené. Súd prvého stupňa mal vykonaným dokazovaním ďalej za preukázané, že investíciami vloženými do družstva, ktoré tvorili vklady členov družstva, mal právo disponovať výhradne Capital invest, o. c. p., na základe zmluvy o riadení portfólia z 2. 6. 2008. Zmluva bola ukončená zo strany obchodníka s CP výpoveďou z 30. 3. 2010. Po zániku záväzkového vzťahu medzi družstvom a obchodníkom s CP sa družstvo domáhalo svojich nárokov vyplývajúcich zo zmluvy proti obchodníkovi s CP rôznymi žiadosťami a výzvami na zaplatenie dlžných súm. Súdnu cestou sa svojich nárokov nedomáhalo. Družstvo finančné prostriedky,

ktoré získalo od svojich členov, neposkytovalo obchodníkovi s CP na základe zmluvy, kde by bola špecifikovaná výška poskytnutej sumy, ale zamestnanci obchodníka s CP priamo disponovali s peniazmi družstva na základe udeleného súhlasu družstva. Na základe schváleného prospektu investície úradom pre finančný trh z 21. 3. 2002, právoplatným dňa 28. 3. 2002, bolo Družstvo oprávnené ponúkať majetkové hodnoty s lehotou verejnej ponuky 10 rokov. Prospekt investície bol informačným dokumentom, z ktorého investori získavali informácie pre ich investičné rozhodnutie. Do 1. 6. 2010 H. ako aj jej právny predchodca - Úrad pre finančný trh - v súlade so zákonom č. 566/2001 Z. z. postupovali správne vo vzťahu k Družstvu, ktoré bolo H. povinné predkladať polročné správy o svojom hospodárení, z obsahu ktorých nevyplývali žiadne informácie o prípadnej zhoršenej finančnej situácii Družstva predovšetkým po tom, čo bolo vedené rokovanie so štatutárom družstva ako aj s ostatnými štatutármi dcérskych spoločností Družstva a H. dňa 24. 8. 2007. Po týchto rokovaníach Družstvo dňa 10. 10. 2007 doručilo H. písomnú odpoveď, v ktorej zdôraznilo, že zo strany družstiev nedošlo k porušeniu zákona a prospektov investícií schválených úradom pre finančný trh. Vyjadriilo sa aj k systému fungovania družstiev vzhľadom na ich investičnú stratégiu, pričom podľa jeho názoru narušenie tohto systému by mohlo týmto spoločnostiam spôsobiť značné škody ako aj na druhej strane náklady, keďže finančné vzťahy medzi uvedenými spoločnosťami sú dlhodobými investičnými vzťahmi. Družstvu aj dcérskym spoločnostiam sa javilo ako problematické zabezpečiť do portfólia družstiev iné investičné nástroje, ako nástroje, ktorých emitentmi boli spoločnosti v rámci finančnej skupiny CI holding, a. s. V odpovedi Družstvo zdôraznilo, že dlhodobé vysoké výnosy členov družstiev boli zabezpečené najmä dobrou investičnou stratégiou družstiev, pričom bola vyslovená obava, že zmenou by mohlo prísť k ich ohrozeniu, resp. k narušeniu dôveryhodnosti družstiev. Družstvo až listom doručeným H. dňa 15. 4. 2010 požiadalo H. o preskúmanie postupu obchodníka s cennými papiermi po tom, čo mu tento vypovedal zmluvu o riadení portfólia. H. následne vykonala v období od 20. 4. 2010 do 6. 5. 2010 u obchodníka s CP dohľad na mieste. H. zároveň vyzvala družstvo, aby predložilo žiadosť o schválenie dodatku prospektu investície tak, aby Družstvo mohlo pokračovať v zhodnocovaní finančných prostriedkov, keďže H. zistila, že podstatná časť prospektu investície sa stala neaktuálna. Družstvo predložilo H. žiadosť o schválenie dodatkov k prospektu investície dňa 28. 4. 2010. Podaním žiadosti bolo začaté konanie OPK - 5664/1/2010, ktoré bolo prerušené na čas, po ktorý Družstvo bolo povinné odstrániť nedostatky žiadosti a žiadosť doplniť. Družstvo ani po opakovanom predĺžení lehoty na odstránenie väd žiadostí nedostatky neodstránilo, v dôsledku čoho H. rozhodnutím z 26. 8. 2010 konanie vo veci zastavila. H. súčasne začala voči Družstvu konanie o uložení sankcie podľa ust. § 144 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z. z. za porušenie ust. § 129 ods. 3 v spojení s § 128 ods. 1 písm. b/, c/, h/ zákona o cenných papieroch a ust. § 125c ods. 1 v spojení s § 127 ods. 4 tohto zákona. Rozhodnutím z 30. 5. 2011, právoplatným dňa 18. 7. 2011, H. družstvu zakázala predaj majetkových hodnôt. H. na základe získaných poznatkov činnosti družstva ako aj obchodníka s cennými papiermi dňa 27. 7. 2010 orgánom činným v trestnom konaní podala oznámenie o podozrení zo spáchania trestného činu. Dňa 10. 8. 2010 bolo začaté trestné stíhanie podľa § 199 ods. 1 Tr. poriadku pre obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1 a ods. 4 písm. a/ Tr. zákona spolupáchatelstvom. Z tohto skutkového stavu súd prvého stupňa vyvodil záver, že žaloba nie je dôvodná. Podľa súdu prvého stupňa žalobkyňa v konaní nepreukázala, že by H. vo vzťahu k družstvu nesprávne úradne postupovala. H. až od účinnosti novely zák. č. 566/2001 Z. z., t. j. od 1. 6. 2010, bola oprávnená dohliadať aj na skutočnosť, či vyhlasovateľ majetkových hodnôt - Družstvo- dodržiava schválený prospekt investície. H. nevykonávala a ani nemohla vykonávať dohľad nad celkovou činnosťou družstva ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt, pretože by konala v rozpore s čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, ako aj v rozpore so zák. č. 566/1992 Zb. a so zák. č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom. Žalobkyňa teda nepreukázala jednu z troch podmienok vzniku zodpovednosti za vznik škody a to nesprávny úradný postup žalovanej. Napokon súd prvého stupňa zaujal stanovisko, že žalobu treba zamietnuť aj z dôvodu, že nárok na náhradu škody voči štátu môže byť úspešne uplatnený iba vtedy, ak nemôže poškodená dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky voči dlžníkovi, ktorý je jej povinný plniť. Žalobkyňa si svoj nárok uplatnila aj v konkurznom konaní vedenom proti Družstvu. V prípade prebiehajúceho konkurzu na majetok dlžníka sa posúdenie nevyožiteľnosti pohľadávky poškodenej ako predpokladu vzniku škody spôsobenej štátom, odvíja až odo dňa, keď pominú účinky vyhláseného konkurzu alebo až vtedy, keď nebude nárok žalobkyne na základe právoplatného rozvrhového uznesenia súdu uspokojený. Pohľadávku žalobkyne síce správca konkurznej podstaty poprel, žalobkyňa si však uplatnila pohľadávku incidenčnou žalobou. Súd doposiaľ o incidenčnej žalobe nerozhodol a konkurz nie je ukončený, preto nie je možné ustáliť výšku škody. Rovnako žalobkyňa, ako bývalá členka družstva, si nárok na náhradu škody môže uplatniť v zmysle ust. § 243 ods. 4 Obch. zák. voči členom predstavenstva Družstva alebo členom kontrolnej komisie. H. by sa mohla dopustiť prípadného nesprávneho úradného postupu zanedbaním dohľadu len vo vzťahu ku

dohliadanému subjektu, ktorým je Družstvo. Žalobkyňa však poukazovala na to, že jej vznikla škoda aj v príčinnej súvislosti so zanedbaním dohľadu zo strany H. nad činnosťou obchodníka s cennými papiermi. Žalobkyňa poukazovala na to, že Družstvo poskytovalo finančné prostriedky po tom, ako ich získalo od nej, obchodníkovi s cennými papiermi na základe zmluvy o riadení portfólia. Ak Družstvo zistilo, že obchodník s cennými papiermi si svoje povinnosti neplní, bolo jeho povinnosťou domáhať sa súdnou cestou pohľadávok, na ktoré malo na základe uzavretej zmluvy nárok. Len v prípade, ak by sa Družstvo svojich pohľadávok nedomohlo voči obchodníkovi s cennými papiermi, bolo by možné teoreticky dospieť k záveru, že družstvu vznikla škoda v súvislosti s prípadným nesprávnym úradným postupom H. spočívajúcim v zanedbaní dohľadu nad obchodníkom s cennými papiermi. V príčinnej súvislosti s prípadným preukázaným nesprávnym úradným postupom nad dohliadaným subjektom - obchodníkom s cennými papiermi - mohla vzniknúť škoda, ale na strane Družstva, a nie na strane žalobkyne. Preto je prípadný nesprávny úradný postup H. vyplývajúci z dohľadu nad obchodníkom s cennými papiermi právne irelevantný. Žalovaná v konaní preukázala, že H. dohľad nad dohliadaným subjektom - Družstvom nezanedbala. Družstvo bolo dohliadaným subjektom len v obmedzenom rozsahu (dohľad nad plnením povinnosti vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt) v súlade s ust. § 125 až 128 zákona o cenných papieroch. Preto pôvodne Úrad pre finančný trh schválil družstvu prospekt investícií, pričom posudzoval len jeho úplnosť. Za pravdivosť údajov v prospekte investície zodpovedali príslušné orgány Družstva. Žalovaná tiež preukázala, že nebolo v právomoci H. schvaľovať zmluvu o riadení portfólia. H. teda nemohla vykonávať dohľad nad celkovou činnosťou Družstva, pretože v takom prípade by došlo k prekročeniu jej kompetencií. Súd prvého stupňa napokon poukázal na to, že štát nemôže priamo zasahovať do vlastnej činnosti Družstva a jeho majetkovoprávných vzťahov, v ktorých má družstvo autonómne postavenie. Vnútorne vzťahy Družstva sa spravovali v danom čase stanovami a ustanoveniami Obchodného zákonníka. Žalobkyňa ako členka Družstva neinvestovala predmetné peňažné prostriedky do subjektu, na činnosť, ktorého nemala žiaden vplyv. Členská schôdza je najvyšším orgánom Družstva, prostredníctvom ktorého členovia uplatňujú svoje právo riadiť záležitosti Družstva, kontrolujú činnosť Družstva a jeho orgánov v zmysle Obchodného zákonníka a stanov Družstva. Žalobkyňa počas trvania členstva v Družstve nevyužila svoje právo člena a nezúčastnila sa zasadnutia žiadnej členskej schôdzy. S poukazom na tieto závery súd prvého stupňa žalobu zamietol. Návrh na začatie prejudiciálneho konania pred súdnym dvorom Európskej únie súd prvého stupňa zamietol s odôvodnením, že prvostupňový súd nie je súdom, proti rozhodnutiu ktorého nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva a z tohto dôvodu mu povinnosť obrátiť sa na súdny dvor Európskej únie nevyplýva. O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. a ich náhradu úspešnej žalovanej nepriznal, pretože jej v konaní žiadne trovy nevznikli.

Proti tomuto rozhodnutiu podala odvolanie žalobkyňa a napadla ním výrok, ktorým bola zamietnutá žaloba o náhradu škody. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom výroku zmenil tak, že žalobe vyhovie, alebo aby ho v tejto časti zrušil a vec v tomto rozsahu vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Žalobkyňa namietla, že súd prvého stupňa nezohľadnil, že žalovaná nepostupovala v súlade s princípom právneho štátu, ktorého súčasťou je aj princíp právnej istoty; základným atribútom je istota subjektov práva, že sa voči nemu bude zachovávať právo, a teda orgány verejnej moci budú vo vzťahu k nim postupovať v súlade s ústavou a platnými právnymi predpismi, t. j., že ich postup bude zo strany subjektov práva predvídateľný. Poukázala na to, že sa spoliehala, že nedôjde ku škode na jej úkor, pretože vychádzala z garancie žalovanej ako orgánu dohľadu. Nemohla predpokladať, že dohľad napr. nad prospektom investície je podľa žalovanej len formálny, resp. že takýto je jeho obsah podľa výkladu žalovanej, pretože zákon o dohľade takýmto spôsobom obsah dohľadu nad prospektom investícií nedefinoval. Postup žalovanej bol svojvoľný, resp. arbitrárny v neprospech každého, ktorý sa na žalovanú z hľadiska stability a ochranu investície spoliehol. Argument žalovanej, že vykonávala dohľad nad činnosťou družstva, ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt, podľa § 135 ods. 1 zák. č. 566/2001 Z. z., ale nevykonávala dohľad nad celkovou činnosťou družstva, je irelevantný, ak žalobkyňa nemohla o takto zúženom dohľade orgánu dohľadu vedieť. Nie je podľa žalobkyne správny záver súdu prvého stupňa o tom, že neexistuje príčinná súvislosť medzi škodou vzniknutou žalobkyňou a porušením zákonných povinností žalovanou spočívajúcim v nesprávnom výkone dohľadu, ktorým bol porušený zákon č. 566/2001 Z. z. Ku škode žalobkyne došlo v rámci porušenia zákonnej povinnosti žalovanej vykonávať zákonom stanovené povinnosti dohľadu a nie v dôsledku toho, že žalobkyňa nebola „bdelá“. Súd prvého stupňa svojím výkladom umožňuje, aby došlo aj v budúcnosti k porušeniu zákona na úkor občanov, ktorý ako vhodné a zákonom chránené zhodnotenie ich finančných prostriedkov zvolia ich investovania v rámci subjektov dohliadaných žalovanou. Takýmto rozhodnutím sa kladie znamienko rovná sa medzi investovaním do nebankových

subjektov a investovaním prostredníctvom subjektov dohliadaných žalovanou. Povinnosťou H. podľa § 137 ods. 2 zákona o cenných papieroch je a bolo zisťovanie a vyhodnocovanie informácií a podkladov o skutočnostiach, ktoré sa týkajú dohliadaných subjektov aj ich činnosti, pričom podľa § 135 ods. 1 zákona, ktorý platí v tomto znení už od 1. 5. 2007, Družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt, ako aj obchodník, patrili a patria k povinne dohliadaným subjektom zo strany H.. Podľa § 135 ods. 2 zákona o cenných papieroch mala žalovaná zisťovať - čo v prípade Družstva ani obchodníka s cennými papiermi neurobila - všetky informácie a podklady o dodržiavaní resp. nedodržiavaní povolenia na činnosť vydaných H. Družstvu a obchodníkovi. V prípade Družstva bol prospekt investícií vydaný ešte vtedajším Úradom pre finančný trh a následne pravidelne dodatkován zo strany H.. Povinný zákonný dohľad zo strany H. bol dokonca koncipovaný tak široko, že H. má zisťovať informácie a podklady aj o iných rizikách, ako tých vyplývajúcich z povolenia na činnosť vrátane rizík, ktorým sú, resp. mohli byť, vystavené dohliadané subjekty a v rámci nich aj Družstvo činnosťou obchodníka a vrátane rizík, ktoré mohli viesť k ohrozeniu záujmov dokonca klientov dohliadaných subjektov. V skutkovo a právne totožnom konaní vedenom pod sp. zn. 7C/206/2011 bolo preukázané, že H. už v roku 2007 pri kontrole Družstva zistila, že Družstvo má z hľadiska rizikovosti portfólia nedostatočne rozložené portfólio, ktoré bolo tvorené zmenkou jediného emitenta a to spoločnosti CI holding, a. s., ktorý v tom čase akcionársky vlastnil obchodníka. Inými slovami, Družstvo malo všetky peňažné prostriedky získané od žalobcov investované v subjekte personálne a majetkovo prepojenom s obchodníkom a Družstvom. V konaní sp. zn. 7C/206/2011 sa ďalej zistilo, že H. sa po tomto zistení o rizikovosti portfólia družstva uspokojila s takou nápravou stavu, že toto portfólio bolo následne po tomto vytknutí zo strany H. rozložené namiesto jednej do troch zmeniek, a to zmeniek vystavených spoločnosťami CI holding, a. s., CI reality, spol. s r. o. a Global production, spol. s r. o., pričom posledné dve spoločnosti boli opäť 100 % dcérskymi spoločnosťami CI holding, a. s., a vo všetkých troch spoločnostiach bol navyše, či už členom predstavenstva alebo konateľom P. F. Č., vtedajší predseda predstavenstva obchodníka. To znamená, že H. aj naďalej akceptovala stav, že celé portfólio Družstva je rozložené a investované do prepojených subjektov s CI holding, a. s., a obchodníkom. Následne v roku 2008 H. vydala právoplatné sankčné rozhodnutie voči obchodníkovi, v ktorom konštatovala, že obchodník porušil zákon o cenných papieroch vo viacerých podstatných ohľadoch. Ani po vydaní tohto rozhodnutia H., okrem udelenia bezvýznamnej pokuty vo výške 10.000,- euro, rovnako ani po zisteniach vo vzťahu k samotnému Družstvu z roku 2007, nevyužila svoje kompetencie v zmysle zákona o cenných papieroch a neprijala žiadne následné kontrolné opatrenia ako napr. predbežný alebo celkový zákaz činnosti obchodníkovi alebo družstvu, resp. zrušenie povolenia na činnosť obchodníkovi alebo udelenie peňažnej sankcie priamo členom predstavenstva Družstva alebo obchodníka. Týmto podcenením situácie žalovaná umožnila ďalšiu činnosť Družstva aj obchodníka, čo vyústilo v roku 2010 do nedostupnosti žalobkyňou vložených prostriedkov do Družstva. H. následne svojim postupom potvrdila tieto tvrdenia žalobkyne o tom, že Družstvo ako aj obchodník dlhodobo porušovali zákon o cenných papieroch, keď H. dňa 4. 3. 2011 obchodníkovi odňala licenciu na činnosť a družstvu zakázala činnosť až v roku 2011. Tolerovala tak porušovanie právnych predpisov minimálne od roku 2008 do roku 2011. V ďalšom žalobkyňa poukazovala na to, že H. rozhodnutím z 30. 5. 2011 zakázala družstvu predaj majetkových hodnôt z dôvodu neaktuálnosti prospektu investícií. Z výpočtu nedostatkov vytykánych H. v prospekte investícií je nepochybné, že Prospekt bol neaktuálny v základných, a z pohľadu investorov rozhodujúcich skutočnostiach. H. účelovo ustálila trvanie neaktuálnosti prospektu až od mája 2010. Z vykonaných dôkazov však vyplýva, že údaje zahrnuté do prospektu boli v skutočnosti neaktuálne dlhodobo pred májom 2010, a to spätne k 31. 12. 2006, kedy došlo v sídle H. dňa 27. 8. 2007 k stretnutiu s poverenými členmi predstavenstva Družstva za účelom prerokovania nezrovnalostí a problémov (údaje o subjektoch, ktoré ovládajú Družstvo boli neaktuálne minimálne od 1. 10. 2009, údaje o subjektoch, s ktorými je Družstvo majetkovo prepojené boli neaktuálne minimálne od 1. 10. 2009 a údaje o majetkových aktívach, ktoré sa majú nadobudnúť z peňažných prostriedkov nadobudnutých na základe verejnej ponuky majetkových hodnôt a základné strategické zámery podnikateľskej činnosti Družstva, boli neaktuálne už k 31. 12. 2006). Z uvedeného vyplynulo, že Družstvo svojim konaním porušovalo ust. § 129 ods. 3 v spojení s ust. § 128 ods. 1 písm. b/, c/ a h/ a ust. § 125c ods. 1 v spojení s ust. § 127 ods. 4 zákona o cenných papieroch od roku 31. 12. 2006, ale H. proti Družstvu úradne zasiahla až v máji 2011, kedy mu konečne zakázala činnosť. Ohľadom predčasnosti žaloby žalobkyňa uviedla, že existujúce konkurzné konanie samo o sebe nevylučuje možnosť podať veriteľom, ktorí si prihlásili svoju pohľadávku do konkurzu, žalobu o náhradu škody proti štátu a nerobí žalobu predčasnou. Súd má v konaní o náhradu škody povinnosť skúmať, či aktuálny stav konkurzného konania objektívne vylučuje možnosť uspokojenia žalobcu ako veriteľa v konkurznom konaní, a ak áno, v akom rozsahu, pričom pri tomto vyhodnotení súd dokonca

nemá čakať až na rozvrhové uznesenie konkurzného súdu, ale je povinný zohľadniť už napr. správy ustanoveného správca konkurznej podstaty o stave daného konkurzu. Žalobkyňa poukázala na to, že jej pohľadávku správca poprel a vedie proti správcovi incidenčné žaloby. V predmetnom konkurze ani viac ako 2 roky od jeho vyhlásenia nie sú zistené ani len pohľadávky, pričom správca sa navyše opakovane vyjadril, že nepredpokladá uspokojenie veriteľov v konkurze družstva 100 % v rozsahu, resp., že šance na uspokojenie pohľadávok sú minimálne. Žalobkyňa napokon v odvolaní namietla, že zo zápisníc o pojednávaní pred prvostupňovým súdom vyplýva, že listinné dôkazy vyžiadané prvostupňovým súdom, resp. predložené účastníkmi konania neboli riadne vykonané spôsobom ustanoveným v § 129 ods. 1 O. s. p. V tejto súvislosti žalobkyňa poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. z 31. januára 20126 MCdo/11/2010.

Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom výroku potvrdil.

Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O. s. p.), preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom výroku, prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že v konaní nebol preukázaný nesprávny úradný postup zo strany H. C. K. pri vykonávaní dohľadu nad činnosťou Družstva. V tomto ohľade odvolací súd poukazuje na podrobné odôvodnenie napadnutého rozsudku. Nie je sporné, že H. bola povinná vykonávať dohľad nad činnosťou Družstva, ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt, v konaní však bol sporný rozsah tohto dohľadu. Treba vziať do úvahy, že až od účinnosti novelizovaného ust. § 129 ods. 3 zák. č. 566/2001 Z. z. (novela zákona č. 566/2001 Z. z. vykonaná zákonom č. 129/2010 Z. z.), teda až od 1. 6. 2010, boli povinnosti vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt rozšírené tak, že Družstvo, ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt, malo zákonom uloženú povinnosť dodržiavať schválený prospekt investície. Teda až od 1. 6. 2010 mohla H. dohliadať, či Družstvo dodržiava schválený prospekt investície. Tiež povinnosť aktualizovať prospekt investície v zmysle § 125c ods. 1 v spojení s § 127 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z. z. bola vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt stanovená až od 1. 1. 2009 na základe novelizovaného ust. § 127 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z. z. (novela zák. č. 566/2001 Z. z. vykonaná zákonom č. 558/2008 Z. z.). Počas celej doby od vyhlásenia verejnej ponuky majetkových hodnôt zodpovedal investorom za pravdivosť a úplnosť údajov v prospekte investície štatutárny zástupca vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt (§ 128 ods. 1 písm. h/ zák. č. 566/2001 Z. z. pokiaľ ide o rizikovosť portfólia, zák. č. 566/2001 Z. z. neukladal vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt, a teda ani Družstvu, žiadne povinnosti v oblasti rozloženia rizík, na rozdiel od iných dohliadaných subjektov (napr. správcké spoločnosti pre kolektívne investovanie). Preto tieto neexistujúce povinnosti Družstva nemohla H. kontrolovať. H. nevykonávala dohľad nad finančnými ukazovateľmi Družstva ako sa mylne domnieva žalobca. H. mohla podľa platnej právnej úpravy kontrolovať len to, či Družstvo plní informačné povinnosti v zmysle ust. §§ 126 až 130 zák. č. 566/2001 Z. z. V tejto súvislosti treba poukázať na to, že žalobca si musel byť vedomý toho, že s jeho investíciou je spojené riziko a že doterajší alebo propagovaný výnos nie je zárukou budúcich výnosov (ust. § 129 ods. 1 písm. b/ zák. č. 566/2001 Z. z. v znení platnom do 21. 7. 2013; § 126 až 130 boli zo zákona č. 566/2001 Z. z. vypustené novelou vykonanou zákonom č. 206/2013 Z. z. účinným dňa 22. 7. 2013). Ak si toho žalobca vedomý nebol, nemožno to pričítať na ťarchu H. C. K. v zmysle zásady, podľa ktorej neznalosť zákona neospravedlňuje. To isté platí aj pokiaľ ide o argumentáciu žalobcu, že o rozsahu dohľadu H. nad činnosťou Družstva nemal vedomosť.

Z uvedeného je zrejmé, že v konaní nebol preukázaný základný predpoklad vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom štátu v zmysle § 9 zák. č. 514/2003 Z. z., ktorým je nesprávny úradný postup štátu zastúpeného H. C. K..

Pokiaľ ide o rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 29Cdo/4968/2009, na ktorý v odvolaní poukazoval žalobca, žalobca tento rozsudok interpretoval nesprávne a zavádzajúco. Predovšetkým tento rozsudok sa týka náhrady škody, ktorú veriteľom spôsobili osoby povinné podať návrh na vyhlásenie konkurzu tým, že so splnením tejto povinnosti boli v omeškaní. Okrem toho, Najvyšší súd ČR v odôvodnení uvedeného rozsudku poukázal na rozhodnutie R 48/2011 týkajúce sa náhrady škody spôsobenej výkonom verejnej moci, podľa ktorého v prípade prebiehajúceho konkurzu na majetok dlžníka sa posúdenie nedobytnosti pohľadávky poškodeného ako predpokladu vzniku zodpovednosti štátu sa

odvíja odo dňa, keď poškodený obdržal plnenie na základe právoplatného rozvrhového uznesenia. Uvedený rozsudok sp. zn. 29Cdo/4968/2009 nepolemizuje so závermi rozhodnutia R 48/2011, ale súčasne berie do úvahy rozhodnutie R 33/2008, podľa ktorého otázka nemožnosti uspokojenia pohľadávky veriteľa môže byť zodpovedaná aj skôr než pri rozvrhu (ku ktorému ani nemusí prísť). V tejto súvislosti Najvyšší súd ČR uviedol, že miera možného uspokojenia veriteľov dlžníka môže byť objasnená už pri vydaní čiastočného rozvrhu, prípadne pri právoplatnom schválení konečnej správy, ak z nej bude zrejmé, že dosiahnutý výťažok speňaženia konkurznej podstaty nebude stačiť ani na plné uspokojenie pohľadávok za podstatou a pracovných nárokov, takže nezaistení veriteľa druhej triedy neobdržia pri rozvrhu nič. Inými slovami, z uvedeného rozsudku Najvyššieho súdu ČR nevyplýva záver, že žalobu o náhradu škody proti štátu možno podať v ktoromkoľvek štádiu konkurzného konania. Z tohto rozsudku Najvyššieho súdu ČR teda vyplýva, že 1/ predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu je nedobytnosť pohľadávky poškodeného v tom zmysle, že je zrejmé, že poškodený neobdrží v konkurznom konaní žiadnu sumu, 2/ to, v akej výške vznikla veriteľovi škoda, možno zistiť už skôr, než pri rozvrhu a to napr. pri vydaní čiastočného rozvrhu, alebo pri právoplatnom schválení konečnej správy. V prejednávanej veci v konkurznom konaní vyhlásenom na majetok Družstva nedošlo k speňažovaniu majetku z podstaty, preto správca konkurznej podstaty doteraz nemohol podať konečnú správu o speňažovaní majetku z podstaty a vzhľadom na to nemohlo dôjsť ani k čiastočnému rozvrhu. Za tohto stavu otázka nedobytnosti pohľadávky žalobkyne nie je vyriešená (nie je celkom zrejmé, že v rámci konkurzného konania nedostane nič) a vzhľadom na to nemožno ustáliť ani výšku škody. Preto je správny záver súdu prvého stupňa, že žaloba bola podaná predčasne.

Z toho vyplýva, že rozsudok súdu prvého stupňa je v napadnutom výroku, ktorým bola zamietnutá žaloba o náhradu škody, vecne správny a preto ho odvolací súd v tomto výroku potvrdil podľa § 219 ods. 1 O. s. p.

Výrok, ktorým súd prvého stupňa zamietol návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdny dvorom Európskej únie, nebol napadnutý odvolaním a nadobudol právoplatnosť.

K odvolacej námietke žalobkyne, týkajúcej sa procesného pochybenia súdu prvého stupňa, ktorý podľa žalobkyne na pojednávaní nevykonal dokazovanie listinnými dôkazmi predpísaným spôsobom, odvolací súd uvádza, z obsahu zápisnice o pojednávaní pred prvostupňovým súdom dňa 12. 3. 2014 (č. I. 610) vyplýva, že prítomné právne zástupkyne účastníkov konania vyhlásili, sú im známe všetky listiny, ktoré sú súčasťou spisu, a preto netrvajú na ich oboznámení ich čítaním. Právna zástupkyňa žalobkyne tak na jednej strane na pojednávaní netrvala na čítaní listinných dôkazov z dôvodu, že ich obsah je jej veľmi dobre známy, na druhej strane v odvolaní vytyka súdu prvého stupňa, že dôkaz listinami nevykonal v súlade s § 129 ods. 1 O. s. p., teda že listiny neprečítal, resp. neoznámil ich obsah. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že na súde prvého stupňa prebieha niekoľko stoviek obdobných súdnych sporov, v ktorých bývalí členovia Družstva žalujú štát o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom. Vo všetkých týchto veciach účastníci konania do spisu zakladajú rovnaké listinné dôkazy, s ktorými sú teda veľmi dobre oboznámení. Za tohto stavu by bolo neprípustným formalizmom, ak by bol napadnutý rozsudok zrušený iba kvôli tomu, že súd prvého stupňa neprečítal listinné dôkazy, resp. neoboznámil ich obsah. Navyiac, väčšinu listinných dôkazov založil do spisu samotný žalobca, ktorý tak ich obsah musel dobre poznať.

Na záver odvolací súd dodáva, že Najvyšší súd SR uznesením z 27. 10. 2015 sp. zn. 2Cdo/34/2015 zrušil v poradí prvý rozsudok odvolacieho súdu z 26. 5. 2014 č. k. 6Co/267/2014-653, 6Co/268/2014, 6Co/269/2014 v potvrdzujúcom výroku vo veci samej iba z dôvodu, že žalobkyne nebolo doručené vyjadrenie žalovanej k odvolaniu. Odvolací súd toto procesné pochybenie odstránil, keď vyjadrenie žalovanej k odvolaniu doručil právnomu zástupcovi žalobkyne dňa 15. 2. 2016 (viď doručka na č. I. 687).

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a ich náhradu úspešnej žalovanej nepriznal, pretože jej v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e príпустné odvolanie.